

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 117/2024-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kašáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Monikou Mattovou, advokátkou, Zvonárska 8, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-24C/42/2022 (pôvodne vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 27C/190/2000) a o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Martinom Salokom, advokátom, Zvonárska 8, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-24C/42/2022 (pôvodne vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 27C/190/2000) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-24C/42/2022 (pôvodne vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 27C/190/2000) **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. K2-24C/42/2022 konal bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľom **priznáva** finančné zadost'učinenie každému **2 500 eur**, ktoré **je** Mestský súd Košice **povinný** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania každému **856,75 eur** a zaplatiť ich právny zástupcom sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavným sťažnostiam **nevypoveduje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Košice (ďalej aj „mestský súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. K2-24C/42/2022 [pôvodne vedenom Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 27C/190/2000]. Súčasne žiada prikázať mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie 15 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Predmetná ústavná sťažnosť bola ústavným súdom vedená pod sp. zn. Rvp 211/2024 a bola pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

2. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] (spolu so sťažovateľom [REDAKOVANÉ] ďalej aj „sťažovatelia“) sa identickou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu taktiež 24. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia totožných práv postupom mestského súdu v napadnutom konaní. Zhodne žiada prikázať mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie 15 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom. Predmetná ústavná sťažnosť bola vedená pod sp. zn. Rvp 212/2024 a bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ivanovi Fiačanovi.

3. Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 20/2024-5 z 21. februára 2024 spojil veci vedené pod sp. zn. Rvp 211/2024 a sp. zn. Rvp 212/2024 na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 211/2024, a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom. V spoločnom konaní boli ústavné sťažnosti sťažovateľov ústavným súdom prijaté na ďalšie konanie uznesením č. k. IV. ÚS 117/2024-11 z 28. februára 2024.

4. Z obsahu ústavných sťažností a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vyplýva, že sťažovatelia sú v procesnom postavení žalovaných stranou sporu, v ktorom sa žalobca (právny nástupca pôvodnej žalobkyne) domáha určenia, že nehnuteľnosti špecifikované v žalobe patria do dedičstva po pôvodnej žalobkyni, zomrelej 18. 9. 2007.

5. Pôvodnú žalobu o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam podala okresnému súdu 20. marca 2000 žalobkyňa [REDAKOVANÉ] proti žalovaným [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Uznesením č. k. 27C/190/2000-115 z 22. apríla 2005, právoplatným 12. júla 2005, boli sťažovatelia pribratí do konania, a to na základe kúpnej zmluvy z 29. októbra 2004, ktorej predmetom bola kúpa predmetných nehnuteľností od toho času jedinej žalovanej [REDAKOVANÉ] za kúpnu cenu 3 224 000 Sk. Okresný súd žalobu zamietol (prvým) rozsudkom č. k. 27C/190/2000-182 z 30. októbra 2006, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5Co/177/2007-255 zo 4. júna 2008, právoplatným

9. júla 2008. Krajský súd disponoval spisom od 3. januára 2007 do 20. februára 2007 a po opakovanom predložení aj od 24. mája 2007 do 4. júla 2008.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca podal dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3Cdo/74/2009 zo 7. októbra 2009 tak, že rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V tejto súvislosti bol spis najvyššiemu súdu predložený v období od 23. marca 2009 do 28. októbra 2009. Krajský súd, ktorému bol následne spis postúpený 25. novembra 2009, uznesením č. k. 5Co/413/2009-336 z 25. februára 2010 zrušil rozsudok okresného súdu z 30. októbra 2006 a vec mu 7. apríla 2010 vrátil na ďalšie konanie.

7. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 27C/190/2000-369 z 5. mája 2011 žalobu znova zamietol a krajský súd rozsudkom č. k. 5Co/272/2011-533 z 30. mája 2013 predmetný rozsudok v časti, ktorou bola zamietnutá žaloba žalobcu v 1. rade proti žalovaným v 1. a 4. rade a žaloba žalobkyne v 2. rade proti všetkým žalovaným, potvrdil a vo zvyšnej časti ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V rámci tohto odvolacieho konania krajský súd spisom disponoval od 24. augusta 2011 do 17. júla 2013. Aj proti rozsudku krajského súdu z 30. mája 2013 žalobcovia podali dovolanie, ktoré najvyšší súd odmietol uznesením sp. zn. 3Cdo/208/2014 z 23. júla 2015, spis bol dovolaciemu súdu predložený od 16. júna 2014 do 5. augusta 2015.

8. Po uskutočnení ďalších pojednávaní (26. novembra 2015, 21. januára 2016, 10. marca 2016, 26. mája 2016, 9. júna 2016) okresný súd v poradí tretím rozsudkom č. k. 27C/190/2000-791 z 23. júna 2016 žalobu zamietol. Krajský súd, rozhodujúc o odvolaní žalobcu rozsudkom sp. zn. 5Co/492/2016 z 25. mája 2017, právoplatným 4. júla 2017, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V tejto súvislosti bol spis krajskému súdu predložený v období od 11. novembra 2016 do 26. júna 2017. Žalobca podal proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, dôvodiac jeho prípustnosť podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku. Najvyšší súd, ktorému bol následne spis postúpený 22. decembra 2017, uznesením sp. zn. 3Cdo/235/2017 z 8. februára 2018 dovolanie žalobcu odmietol. Spis bol okresnému súdu vrátený 19. februára 2018.

9. Na základe ústavnej sťažnosti žalobcu podanej 16. apríla 2018 ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 113/2019-64 z 13. marca 2020 konštatoval porušenie základného práva žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/235/2017 z 8. februára 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne najvyšší súd uznesením sp. zn. 7Cdo/77/2020 z 24. augusta 2022 zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 5Co/492/2016 z 25. mája 2017 a (tretí) rozsudok okresného súdu č. k. 27C/190/2000-791 z 23. júna 2016 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V súvislosti s opakovaným dovolacím konaním bol spis najvyššiemu súdu predložený od 13. mája 2020 do 30. septembra 2022.

10. Prechodom výkonu súdnictva v dôsledku súdnej reformy je s účinnosťou od 1. júna 2023 spis vedený na mestskom súde [§ 18m ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov], ktorý v konaní už pod novou spisovou značkou rozsudkom č. k. K2-24C/42/2022-1063 z 22. februára 2024 určil, že sporné nehnuteľnosti patria

do dedičstva po nebohej [REDAKOVANÉ] (I. výrok), žalobu o určenie, že sťažovatelia nie sú vlastníkami predmetných nehnuteľností, zamietol (II. výrok), a stranám náhradu trov konania nepriznal (III. výrok). Z dôvodu podaného odvolania oboma stranami sporu bude vec opätovne predložená krajskému súdu na rozhodnutie a napadnuté konanie tak doteraz nie je právoplatne skončené.

II.

Argumentácia sťažovateľov

11. V podaných ústavných sťažnostiach sťažovatelia namietajú postup mestského súdu v napadnutom konaní a popisujú, že od podania pôvodnej žaloby (pred takmer 24 rokmi), resp. od 22. apríla 2005, keď vstúpili do konania, sú dlhodobo udržiavaní v stave právnej neistoty, čo považujú za značne vyčerpávajúce a najmä časovo, finančne a psychicky zaťažujúce. Zdôrazňujú, že vec sa momentálne už štvrtýkrát nachádza na súde prvej inštancie a v dôsledku prieťahov, ktoré spôsobil súd svojím niekoľkoročným neefektívnym konaním, nie je vlastnícky spor, ktorý negatívne dopadá na všetkých žalovaných, právoplatne rozhodnutý. Uvádzajú, že už len samostatnú existenciu sporu vnímajú ako nespravodlivosť, keďže od podpisu kúpnej zmluvy uplynulo už vyše 19 rokov, a dosiaľ nemôžu nakladať so svojím majetkom. Celkovú dĺžku konania považujú za neprimeranú a dopĺňajú, že svojím správaním nespôsobovali žiadne prieťahy v konaní.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

12. Mestský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti chronologicky popisuje procesné úkony a vydané rozhodnutia všeobecných súdov v napadnutom konaní a uvádza, že na súde prvej inštancie nedošlo k žiadnym výrazným obdobiam dlhodobej nečinnosti s výnimkou obdobia od 1. októbra 2022 do 30. mája 2023. Tvrdí, že táto nečinnosť bola výlučne objektívneho charakteru, keďže zákonným sudcom bol predseda okresného súdu, ktorý bol mimoriadne zaťažený pripravovanou súdnou reformou. Ďalej poukazuje na to, že spis sa opakovane nachádzal na odvolacom i dovolacom súde, preto je spisový materiál veľmi obsiahly, čo tiež ovplyvnilo dĺžku konania, a navyše v tomto období ani nebolo možné prvoinštančným súdom vykonávať akékoľvek úkony. Rovnako zdôrazňuje právnu zložitosť veci a skutočnosť, že ústavné sťažnosti sťažovateľov boli podané deň pred pojednávaním, ktoré bolo odročené už len na účel vyhlásenia rozsudku, pričom termín pojednávania bol sťažovateľom známy v značnom časovom predstihu. Ďalej súd nepovažuje za adekvátne, že sťažovatelia poukazujú na celkovú dĺžku konania, keď obaja sa stali jeho účastníkmi až v roku 2005, a tiež to, že vyvodzujú zodpovednosť výlučne voči mestskému súdu aj za obdobia, keď sa spis nachádzal na krajskom súde a najvyššom súde. Upriamuje pozornosť na fakt, že sťažovateľ [REDAKOVANÉ] sa nezúčastnil celkom až desiatich pojednávaní a tiež že v danej veci zasiahol i ústavný súd, keď na základe jeho rozhodnutia najvyšší súd zrušil už právoplatný rozsudok. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti považuje sťažovateľmi požadovanú sumu finančného zadosťučinenia za vysoko neprimeranú a neadekvátnu skutočnému priebehu konania.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavných sťažností

13. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnými sťažnosťami a so stanoviskom mestského súdu, ako aj s obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

14. Podstata námietok sťažovateľov v súvislosti s namietaným porušením ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je založená na ich tvrdení, že postupom mestského súdu (do 31. mája 2023 okresného súdu, pozn.) v konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, boli spôsobené zbytočné prietahy.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04). Pre naplnenie práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02).

17. K vzniku zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom môže pritom dôjsť nielen jeho nečinnosťou, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

19. Pokiaľ ide o posúdenie prvého kritéria, a to zložitosti veci, predmetom napadnutého konania bolo pôvodne určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, čo je bežnou agendou všeobecných súdov. Následne, po úmrtí pôvodnej žalobkyne, sa spor týka určenia, že predmetné nehnuteľnosti

patria do dedičstva, a po pripustení doplnenia petitu žaloby aj určenia, že žalovaní nie sú ich vlastníkami. Už len s ohľadom na to, že súd považoval dediča zo závetu za jediného nástupcu zomrelej žalobkyne, čo sa ukázalo ako predčasný záver a súd musel zisťovať, či nedošlo k vydedeniu neopomenuteľných dedičiek, možno konštatovať faktickú zložitosti veci. Procesná zložitosť ale vyplýva aj z tej skutočnosti, že v priebehu konania došlo aj k zmene na strane žalovaných a navýšeniu ich počtu, ktorých zastupuje viacero advokátov. K predĺženiu konania prispela i potreba opakovane rozhodovať o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a o námietkach zaujatosti sudcov. Procesnou komplikáciou bola i otázka spôsobilosti pôvodnej žalobkyne k právnym úkonom, na ten účel bolo nariadené znalecké dokazovanie. Aj z právneho hľadiska treba napadnuté konanie považovať za zložité, keďže v jeho priebehu došlo k zmene judikatúry bez zmeny právnej úpravy, ktorú súd v nadväznosti na rozhodnutie dovolacieho súdu musel aplikovať. Všetky tieto skutočnosti prispeli k predĺženiu celkovej dĺžky konania.

20. Druhým kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie s'ťažovateľov ako strany napadnutého konania. V správaní s'ťažovateľov neboli zistené také skutočnosti, ktoré by prispeli k predĺženiu konania, aj keď mestský súd poukazoval na nedostatočne aktívny prístup s'ťažovateľa [REDAKOVANÉ]. Túto námietku ústavný súd vyhodnotil ako bezpredmetnú, keďže na dotknutých pojednávaniach bol za s'ťažovateľa prítomný jeho právny zástupca. Význam konania pre s'ťažovateľov je daný záujmom na nastolení právnej istoty týkajúcej sa vlastníctva sporných nehnuteľností.

21. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré začalo v marci 2000, ale s'ťažovatelia sa stali jeho účastníkmi až v júli 2005 v dôsledku singulárnej sukcesie. Konanie pred okresným súdom sa tak vo vzťahu k s'ťažovateľom viedlo od ich vstupu do konania do októbra 2006 (prvý rozsudok), ďalej od apríla 2010 (vrátenie veci krajským súdom) do mája 2011 (druhý rozsudok), od augusta 2015 (vrátenie spisu z dovolacieho súdu) do júna 2016 (tretí rozsudok) a od septembra 2022 (vrátenie spisu z dovolacieho súdu) do februára 2024 (štvrtý rozsudok), celkovo v trvaní štyroch rokov a siedmich mesiacov.

22. K predĺženiu konania prispel nesprávny procesný postup krajského súdu, v dôsledku ktorého najvyšší súd zrušil jeho prvý potvrdzujúci rozsudok zo 4. júna 2008 a nastolená právoplatnosť veci bola dovolacím súdom po viac ako roku prelomená. Rovnako aj rozhodnutie najvyššieho súdu z februára 2018 o odmietnutí dovolania žalobcu, ktoré bolo zaťažené vadami ústavnej neakceptovateľnosti a viedlo následne k jeho zrušeniu ústavným súdom nálezom sp. zn. IV. ÚS 113/2019, podstatne predĺžilo napadnuté konanie, keď právoplatnosť veci bola po piatich rokoch opätovne prelomená, a od októbra 2022 znova trvá právna neistota s'ťažovateľov.

23. Napadnuté konanie tak ani po 24 rokoch od podania žaloby nebolo skončené. V súvislosti s uvedeným je však potrebné podotknúť, a správne to zhrnul vo svojom vyjadrení mestský súd, že spis sa z celkovej doby 19 rokov, keď sú stranami sporu s'ťažovatelia, reálne nenachádzal v jeho dispozičnej sfére 10 a pol roka. Uvedené obdobie preto nemožno pripísať na ťarchu mestského súdu aj vzhľadom na formuláciu petitu ústavných s'ťažností, v ktorých s'ťažovatelia označujú za porušovateľa svojich práv výhradne mestský súd.

24. Napriek tomu je zrejmé, že postup mestského súdu (do 31. mája 2023 okresného súdu) v napadnutom konaní nemožno považovať za efektívny a smerujúci sústredene k urýchlenému odstráneniu stavu právnej neistoty s'ťažovateľov. Ako na jeden príklad z mnohých ústavný súd

poukazuje na nesústredený postup súdu, keď uznesenie o nariadení predbežného opatrenia z 15. februára 2006, právoplatné 15. marca 2006, ktorým sťažovateľom uložil povinnosť zdržať sa nakladania so spornými nehnuteľnosťami, bolo príslušnej správe katastra odoslané až na urgenciu žalobcu po (prvom) dovolacom konaní, a to 3. marca 2010.

25. Zistené skutočnosti sú postačujúce na vyvodenie konečného záveru, že celková dĺžka napadnutého konania (vo vzťahu k sťažovateľom viac ako devätnásť rokov) je z ústavného hľadiska celkom zjavne neakceptovateľná. Mestský súd (do 31. mája 2023 okresný súd) svojím postupom prispel k dĺžke napadnutého konania v takom rozsahu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku nálezu.

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

26. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

27. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené, prikázal mu vo veci konať bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

28. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

29. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak to je aj v prípade sťažovateľov, ktorí žiadajú finančné zadosťučinenie každý v sume 15 000 eur.

30. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

31. Ústavný súd napriek neprimeranej dĺžke konania nepriznal finančné zadosťučinenie v navrhovanej sume a za primerané považoval so zreteľom na všetky okolnosti prípadu [doba konania pred mestským súdom, predtým okresným súdom (celkovo takmer päť rokov), zložitost' veci, opakované zrušenie právoplatných rozhodnutí súdmi vyššej inštancie] priznanie finančného zadosťučinenia 2 500 eur každému zo sťažovateľov (bod 3 výroku nálezu) a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľov nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

32. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľov (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ktoré im vznikli v dôsledku ich právneho zastúpenia. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že sťažovatelia sa pri osobitne podaných, ale znením identických, ústavných sťažnostiach nechali zastúpiť každý iným advokátom, ktorí sú však podľa evidencie Slovenskej advokátskej komory účastníkmi toho istého združenia (Sitár & Saloka, Advokátska kancelária, pozn.), čo prinajmenšom svedčí o pochybnosti, či tak nekonali účelovo.

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky]. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 predstavuje sumu 343,25 eur a režijný paušál sumu 13,73 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu). Trovy právneho zastúpenia, keďže advokáti sú aj platcami dane z pridanej hodnoty, sa v danom prípade podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvyšujú o 20 %. Výsledná suma, ktorú ústavný súd priznal každému zo sťažovateľov ako náhradu trov právneho zastúpenia, predstavuje 856,75 eur (bod 4 výroku nálezu).

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnych zástupcov sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označených v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

35. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2024

Libor Duľa
predseda senátu